

h) Az uradalmi rétegmestert *) a vasműveknél szolgálatába átveszi.

i) Az általa átveendő králováni koreszmáért fizetendő eddigi censust 5 esztendőről 5 esztendőre 10%₀-kal fogja emelni.

k) A fenálló uradalmi fűrészmalmokat szerződés mellett átveszi.

Jelen ajánlat minden kedvező látszata mellett is, a gyűlés némely tagjai által, a bértartam hosszúsága miatt, mely az uradalom érdekével sehogy sem egyeztethető össze, nem támogatott. A főkormányzóság erélyes fölszólalása azonban s azon nyilatkozata: hogy ezen ajánlat az ő illetékes meggyőződésével teljesen egybehangzó, megtette hatását s legyőzte azokat is, kik ezen bérlet üdvösségét nem tudták belátni. S igen valószínűen ezen erélyes föllépésnek lett eredménye, hogy — mint a gyűlési jegyzőkönyv mondja — „a felolvasott ajánlatban foglalt föntebbi föltételeket a nmlgu családi gyülekezet az uradalom érdekének előmozdításával — a többi ajánlatok fölött — túlnyomólag összhangzásban lenni találván, azokat elfogadta s az azok alapján fölteendő szerződések kidolgozását egy az ülésből kinevezett bizottságra bizta.“

Ily előzmények után jött létre a 20 évi bérszerződés, melynek főbb pontjait kivonatban jövőre fogjuk közölni.

A sarolás és némely más ápoló tavaszi munkálatok a vetéseknél.

Régi tapasztalás a mezőgazdáknál, hogy az őszi vetéseknek — kedvező tavaszi időjárással beálló, néha keletinél dúsa bb fejlődése (buja növése) a termésre kártékony hatást gyakorolhat. Ilyen vetések később könnyen megdülnek, a szalmának egy része elrothad, és legjobb esetben a szemtermés — mennyi- s minőségileg silány eredményt szolgáltat.

Ezeknek megelőzésére alkalmaztatik a sarolás, mely egyéb-iránt nem csupán az őszi, hanem szükség szerint a tavaszi vetéseknél is foganatosítottatik.

Értjük pedig sarolás alatt a növényeknek sarló- vagy kaszávali fölületes levágatását, oly mélységre t. i., hogy általa a szivlevelek meg ne sérüljenek.

*) Szakmester értendő alatta.

Ezen eljárás tehát óvszer gyanánt használtatik; de vigyázni kell, nehogy az kelletlen módon keresztül vezetve, rontószer gyanánt hasson. Már sokan többet ártottak, semmint használtak sarolással a vetéseknek. Azért is nem tartjuk fölöslegesnek, az e tárgyra vonatkozó és tapasztaláson alapuló szabályokat itt rövideden közleni:

Állandóan száraz időjárásnál, ugyszinte éles keleti vagy éjszaki szeleknél épen nem szabad sarolni;

nyirkos, meleg, termékeny időjárás mellett szabad sarolni, és pedig egészen le a növények szivhajtásáig;

tartósan nyirkos, de különben meleg időben és termékeny talajon két ízben saroltassunk, de mindenkor csak sekélyen.

Repezét is lehet sarolni, de csupán ősszel a fagyok beállta előtt.

A sarolás által nyert zöld takarmány igen kedves a marhának, és főleg a tejelőknél kitünő hatása.

Nemrég azonban egy új óvszerről olvastunk, mely a buján nőtt gabonavetéseknel a sarolást pótolná, egyszersmind pedig azon lényeges előnyökkel bírna, hogy először olcsóbb, másodsor biztosabb, mert kárt nem okozhat, és harmadszor a termés mennyiségét fokozza.

Érdekesnek tartjuk, ezen eljárás módját és eredményét közleni, természetesen akkép adva elő csak, mint érdekes és figyelemreméltó kísérletet, mely gondolkozásra és hasonírányu próbatételekre serkentsen.

Kleemann W. egy szászországi lapban írja, miszerint ő a rozst, midőn 1 láb magasra felnőtt, egy közönséges hengerrel — a milyen rendszeren a kibujt tavaszi vetéseknél használtatik — lefekette. Hogy pedig minél megbízhatóbb kísérletet tehessen, kismelte az egészen egyenlőn álló rozsvetést és ebből egy darabot délről nyugat felé, egy másik egyenlő nagyságu darabot pedig nyugotról keletnek hengereztetett meg. Az áthengerezésnél hallható volt az egyes már fejet hányó rozsnövényeknek recscsenése, és a végbevitt műtét után az egész lehengerezett darab oly képet mutatott, mint midőn a rozsvetés erős zápor által leterítették. A jelen volt telkes gazdák csodálkoztak ezen új s feltünő eljáráson, s fejöket csóválva rozsvéget jósoltak az ekkép megroncsolt rozsnak.

Pár nap alatt azonban a rozsvépecskén főlegyenesedett és 8 nap mulva a lehengerezett vetés csaknem oly magasán állt, mint a

nem hengerezett; különbség pedig köztök alig volt észrevehető. Közelebbi megtekintés azonban azt mutatta, hogy sok szár megtörve vala, de azért egy mélyen ülő térdből vidámon tovább növekedett.

Az egész rozsvetésnek virágzása igen szép egyenletesen, szelid szellők fuvalma mellett ment véghez. A vetés minden baj nélkül folytathatta fejlődését egész az aratásig, mely végre biztosan kimutatta a kísérleteknek eredményét. Miután ezen próbatét azon egy földdarabon és teljesen egyenlő körülmények között hajatott végre, és pedig úgy, hogy a vetésnek egyrésze lehengereztetett, egy másik egészen egyenlő része pedig nem hengereztetett; tehát a vég-eredményt megbízhatónak tekinthetjük. És ime ezen eredmény azt mutatta: hogy a lehengerezett vetés egy porosz hold földterületen (710 □ öl) egy és $\frac{1}{8}$ scheffel (majd egy bécsi mérő) szemmel többet adott, a nem hengerezett vetéshez képest.

Tulajdonítsuk bár minek — mondja közlő — ezen épen nem megvetendő többletet; annyi bizonyos, hogy a hengerezés a vetésnek nem árt; sőt hogy az a rozsnak buja állásánál kedvezőbb és biztosabb óvszer sem mint a sarolás, emellett pedig ez utóbbinál jóval olesőbb eljárás is.

Buza, árpa és zabnál is alkalmazta Kleeman a fönnebbi hengerezést, és úgy találta, hogy az a buja növésű buzánál különösen jó hatása és a sarolást teljesen pótolja.

Egyébiránt ajánlja Kleeman, hogy az eféle hengerezés valamivel korábban eszközöltessék, sem mint ő nála (kedvezőtlen idő miatt) történhetett, és úgy hiszi, hogy nehezebb gurgulákkal teljesítve, még kedvezőbb sikert adand.

Kérdés már most, vajjon mikép lehetne elméletileg a lehengerezés ezen kedvező eredményt értelmezni?

Mindenekelőtt föl lehetne hozni: a vetésnek lehengerezése által közvetített erősebb talajbeárnyalást és csökkentett kipárolgását a termékeny gázoknak. Továbbá fölemlíthető, miszerint lehetséges, hogy a növény felső részének lefektetése és némi elzuzatása következtében a szár és levélnek szerfölötti képződése megakadályoztatván, erősebb gyök- és magképződés előidéztetik.

Nem hallgathatjuk el ez alkalommal még azon megjegyzést, miszerint az imént említett hengerezés hatásának és eredményének magyarázata semmi ellenmondást sem foglal magában, a buza- és egyéb vetéseknél tavasszal alkalmaztatni szokott boronáltatásnak jó hatásával. Mindennek meg van a maga ideje és módja.

A boronálás is gyakorol üdvös hatást a vetésekre. Általa t. i. a talajnak némi kapáltatása, a többé-kevésbé kötött földnek megnyitvatása, ezzel a légköri tápanyagoknak erőteljesebb behatása és mindezek által a növényeknek vidámabb és hálásabb fejlődése idéztetik elő.

A hengerezés által eszközölt beárnyalás hasonló eredményeket — csak más uton igyekszik létesíteni. Vajjon az egyik vagy másik eljárást alkalmazzuk-e, azt az idő, a talaj minősége és a növények fejlődési foka fogják közelebb meghatározni.

Végre nem tartjuk fölöslegesnek, miután a vetések boronálásáról van szó, és mert ezt gazdáink épen jelenleg alkalmazhatják — ennek főbb szabályait is itt rövideden emlékeztükbe hívni.

A vetések boronálása — ezeknek különböző faja szerint — a növényeknek 1—5" magassága mellett eszközöltessék. És pedig: az őszi vetéseknél, nevezetesen a buzánál a boronálás majd minden talajon megadható; a rozsnál csak a szilárd talajokon; árpánál csak ritka esetben; zabnál leginkább akkor, ha nagyon gazos.

Azonkívül, gyomlálás helyett, még a köles, borsó, bab és burgonyánál (és pedig ez utóbbinál legerősebben), nemkülönben mindennemű takarmány-földeknél alkalmazható a boronálás. És pedig mind ezen esetekben, ha a talaj nagyon cserepes, ismételve használtassék a borona. S. P.

Szaporítsuk az elegyes állabokat.

Erdödi Adolf.

Szaktársaink között számosan vannak, kik a tiszta vagyis csupán egy fánemű állabok föntartása mellett buzgólkodnak. Nem pedig mivel azoknak az elegyes vagyis többféle fánemből állók fölött előnyeiket mutathatnák ki, hanem főleg nehézségök miatt, melyekkel az okszerűen elegyes állabok előállítására vagy valami öreg erdő már önálló helyes elegyarányának a jövő fordára át-vitele jár. És nem tagadjuk, hogy az elegyítendő fánemek helyes megválasztása, az elegyarány okszerű megállapítása és föntartása sokkal alaposabb szakértelmet igényel, mint egyetlen egy fánemnek derüre borura, vagy habár a termőhelyre s egyéb helyi viszonyokra kellő tekintettel való mivélése. Az is igaz, hogy miután különböző fánemek fény- vagy árnyszükséglet tekintetében egymástól eltérő igényekkel vannak, természetes erdősítés mellett, nem könnyű a